

● روستای ۳۳ چشمه

شاید مهم‌ترین جاذبه روستا، وجود چشمه‌های پرشمار آب باشد که منبع اصلی آب شرب ساکنان است. این چشمه‌ها حتی از داخل خانه‌های اهالی عبور کرده و ساکنان روستا از این آب بهره می‌برند. در این روستا ۳۳ چشمه آب شیرین و گوارا از قدیم تا به حال وجود دارد که از خانه‌های قدیم سرچشمه می‌گیرند و بعد از به هم پیوستن آن‌ها راهی کشت و کارهای سرسبز ایراج می‌شود و درختان میوه را در دل کویر سیراب می‌کند. شغل مردم ایراج، دامداری و کشاورزی است که آب لازم برای آن از همین چشمه‌های جاری تأمین می‌شود. وجود درختان سردسیر مانند گردو و بادام در کنار درختان گرمسیر مانند خرما و پسته از خصوصیات جالب ایراج است. محصولات باغی این روستا انار، آلو، سیب، گلابی، زردآلو، هلو، گردو، توت سیاه و سفید و انواع انگور و آلبالو و گیلاس و خرما و انجیر سبز و سیاه و زیتون و غیره... است. روستای ایراج، محصولات زراعی هم دارد؛ محصولاتی مثل گندم، جو، لوبیا، عدس، کنجد و... اهالی روستا به کار کشاورزی و دیگر مشاغل روستا مثل دامداری و کار در معادن اطراف مشغول هستند. جمع‌آوری گیاهان کوهی نیز در کنار امور دیگر به آنان کمک می‌کند. سیستم آبیاری مزارع از طریق چند استخر آب و جوی‌های سیمانی است.

**شاید مهم‌ترین
جاذبه روستا، وجود
چشمه‌های پرشمار آب
باشد که منبع اصلی
آب شرب ساکنان
است. این چشمه‌ها
حتی از داخل خانه‌های
اهالی عبور کرده و
ساکنان روستا از این
آب بهره می‌برند**

روستای ایراج برسیم؛ روستایی کهن با آب‌وهوایی متفاوت نسبت به روستاهای کویری؛ روستایی که با روستای همسایه‌اش «مهرجان» برادر خوانده است.

اهالی برای این خویشاوندی قصه‌ای دارند. می‌گویند ایرج و مهرک دو برادر بودند. ایرج روستای ایراج را بنیاد نهاد و مهرک روستای مهرجان را. چون کاریز مهرجان کم‌آب بود مهرک از برادر خواست تا شب‌هنگام آب ایراج به مهرجان برود. ایرج پذیرفت. دو برادر جویی کردند و با ساروج و سنگ استوار ساختند و آب ایراج در این جوی به سوی مهرجان روان شد. آثار این جوی بین دو روستا که بیش از سه فرسنگ با هم فاصله دارند اکنون پا بر جای است.

در سفرنامه ناصرخسرو از این روستا به نام، «إرا» یاد شده است؛ روستایی که بعدها «اراج» و در نهایت «ایراج» گفته شده است. احتمالاً این نام یک نام زرتشتی باشد. وجود گورستان‌های گبری که تا چندی قبل وجود داشته و به مزارگبرها معروف بوده، حکایت از زرتشتی بودن اهالی داشته است. و همین آثار و گویش‌ها حاکی از قدمت این روستاست که احتمالاً تاریخ آن به عهد ساسانیان برمی‌گردد؛ روزگاری که دین ایرانیان، زرتشتی بوده است. از دیگر جاذبه‌های این روستا وجود قلعه قدیمی در بالای روستاست که از دور خودنمایی می‌کند، گفته می‌شود قدمت این قلعه، در شکل نخستینش، به زمان هخامنشیان برمی‌گردد.